

מוהילב

(Mogilev; מוגילב). עיר ברפובליקה הבילורוסית הסובייטית. בירת מחוז. נוסדה במאה ה-13. יהודים ישבו בה מהמאה ה-16. במאה ה-19 היתה מ' מרכז תורת וחסידות (חב"ד), ואחר-כך מרכז של הציונות ושל ה'בונד'. אחרי המהפכה הקומוניסטית שקעו חיי הציבור היהודיים בעיר.

ערב מלחמת-העולם השנייה התגוררו במ' כ-16,200 יהודים בתוך אוכלוסייה של 99,440 נפש (מיפקד 1939).

ב-26 ביולי 1941 כבשו הגרמנים את מ' אחרי קרב שארך כ-25 ימים. רק חלק מהיהודים הספיקו להיות בין המוצאים ממ' או לברוח ממנה, והגרמנים מצאו בה כ-10,000 יהודים. זמן מה אחרי כיבושה נכנס לעיר איינזצקומנדו 8 מאיינזצגרופה B והחל באקציות נגד האוכלוסייה היהודית, ובהן נרצחו אלפים. מונה יודנרט, והיהודים נצטוו לשאת מגן-דוד צהוב, עד אמצע אוקטובר 1941 הושלמה הקמת גטו והוא הוקף גדר תיל. היודנרט נצטווה לארגן משטרה יהודית בת 15 איש.

ב-19 באוגוסט 1941 אירגנה חולייה של איינזצקומנדו 8 עם שוטרים מרגימנט המשטרה הגרמנית 'מרכז' אקציה, ובה נרצחו 3,726 יהודים, שהיו אז רוב יהודי הגטו. ב-23 באוקטובר נרצחו עוד 239 יהודים. עד סוף אוקטובר 1941 חוסלו יהודי מ', ושטח הגטו הוחזר לעירייה.

ב-28 ביוני 1944 שוחררה מ'.